

آفات و بیماری‌های مهم جو

تنظیم:

اداره رسانه های آموزشی

زمستان ۹۹

بیماری‌های مهم جو

زنگ قهوه‌ای یا زنگ برگ:

زنگ قهوه‌ای در اثر قارچ *Puccinia recondite f. sp. hordei* ایجاد شده و معمولاً از مهم ترین بیماری‌های جو می‌باشد و در نواحی که رسیدن جو به تأخیر افتد خسارت زیادی می‌زند. علائم بیماری بصورت ظهور جوش‌های قهوه ای گرد و ریز روی غلاف ها و پهنک برگ ایجاد شده و روی خوشه های ارقام خیلی حساس در مراحل پیشرفته اپیدمی تشکیل می شود. بیماری در دمای ۱۵ تا ۲۲ درجه سانتی‌گراد و رطوبت زیاد تولید می‌شود. کاشت ارقام مقاوم یا متحمل، کشت ردیفی، کوددهی مناسب و مبارزه شیمیایی با قارچ‌کش‌های توصیه شده مانند تیلت (۷۵٪، تا یک لیتر در هکتار)، فولیکور (۱ لیتر در هکتار) و ... در کنترل بیماری مؤثر است.

بیماری سفیدک پودری یا سطحی جو:

این بیماری توسط قارچ *Blumeria graminis f. sp. Tritici* تولید می‌شود. علائم بیماری به صورت ظهور پودر یا کپک سفید یا شیری رنگ روی ساقه، غلاف برگ، پهنک برگ و سنبله قابل مشاهده است. این بیماری از جمله مهمترین بیماری جو در استان می باشد. درجه حرارت خنک، رطوبت نسبی بالا و بارندگی زیاد مستعد برای ظهور و اپیدمی آن است.

این بیماری از مرحله دو برگی تا خمیری موجب آلودگی بوته‌ها می‌گردد. برای کنترل آن در درجه اول استفاده از ارقام مقاوم، تناوب زراعی، رعایت تراکم مناسب و در صورت آلودگی زودهنگام و کاشت رقم کاملاً حساس می‌توان اقدام به کنترل شیمیایی نمود. برای کنترل بیماری می‌توان از سم تیلت (۷۵٪، تا یک لیتر در هکتار) و سموم موجود و مؤثر در بازار استفاده نمود.

بیماری لکه نواری جو:

عامل بیماری قارچ *Helminthosporium graminarum* می باشد. این بیماری کاملاً بذری زاد است یعنی با کاشت بذور آلوده بوته‌های آلوده ظاهر خواهند شد. علائم بیماری به صورت نوار نکروز (خشکی) روی برگ ظاهر شده و در اکثر موارد این بوته‌ها به سنبله نخواهند رفت. در شرایط محیطی مرطوب اسپورهای قارچ روی سنبله‌های سالم قرار گرفته و موجب آلودگی دانه‌ها خواهند شد.

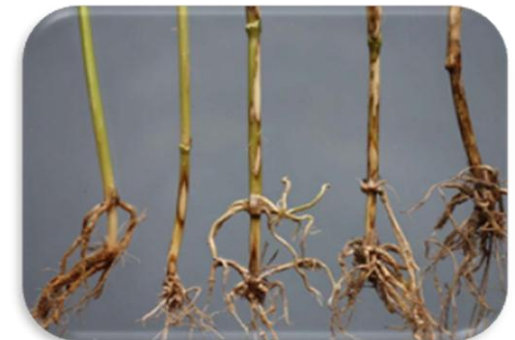
بیماری کچلی یا سوختگی برگ جو (Scald):

عامل بیماری قارچ *Rhynchosporium secalis* می باشد علائم بیماری به صورت ظهور لکه های بیضوی و سفیدرنگ روی پهنک برگ است که در شرایط مساعد باعث انهدام کامل برگ خواهد شد. کنترل این بیماری در شرایط استان مازندران استفاده از ارقام مقاوم و تناوب زراعی می باشد.

بیماری لکه چشمی تیز (Sharp Eyespot):

عامل این بیماری قارچ های *R. solani*, *Rhizoctonia cerealis* است که در حالت شدید مرکز لکه می پوسد. علائم بیماری به صورت لکه های قهوه ای کوچک روی گیاهچه ها است.

آفات مهم جو:

به دلیل استفاده اندک از سموم حشره کش و وسعت کشت گندم و جو، دشمنان طبیعی (از جمله کفشدوزک ها، بالتوری ها و انواع مگس ها و زنبورها و...) از فراوانی نسبی و کارایی بالایی برخوردار می باشند و لذا در اکثر موارد کاربرد حشره کش ضرورتی ندارد.

۱- **ملخ مراکشی:** یکی از مضرترین انواع ملخ ها است. این ملخ به طور کلی در مناطق کوهستانی و یا تپه های نسبتاً خشک شیوع دارد.

۲- **تریپس گندم:** تغذیه این آفت باعث کوتاه ماندن و پیچیدگی سنبله ها و کج و معوج شدن ریشک ها می شود.

۳- **سوسک سیاه:** این آفت علاوه بر گندم روی جو نیز خسارت زاست و خسارت اصلی مربوط به لارو آن می باشد که در پائیز و زمستان به بوته ها حمله کرده و با جویدن برگ ها و باقی گذاشتن رگبرگ های اصلی خسارت می زند.

۴- **سوسک برگ خوار غلات:** این آفت بیشتر در مزارع آبی مشاهده می گردد. لارو و حشرات کامل این آفت پارانیشیم رویی برگ را به موازات رگبرگ های اصلی می خورند و محل خسارت آنها روی برگ به صورت نوارهای طولی سفید رنگی دیده می شود.

۵- **کرم های مفتولی ریشه:** کرم های مفتولی ریشه چند میزبان هستند و گندم و جو نیز به عنوان میزبان آنها گزارش شده است. خسارت لاروهای این آفت به ریشه گندم و جو در برخی مناطق دیده شده است.

۶- **مگس کنتاری نیا:** لاروهای سن اول در انتهای پرچم ها مجتمع شده و به دانه ها آسیب می رسانند.

۷- **شته ها:** با مکیدن شیره نباتی علاوه بر جوانه ها و برگ ها به دانه ها نیز حمله می کند.

